І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 4, 1964 No. 226. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПРОТИ МОЖЛИВИХ ПОТРЯСЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ

Вашингтон. — Президент Джансон в промові до представників Ради Бизнесменів в Білому Домі 2-го грудня ц. р. перестерігав представників економічного життя проти чотирьох можливих потрясень в господарці ЗДА. Він заявив, що банки не сміють тепер збільшувати відсотків від позичок, бо це могло б припинити ріст економіки, який триває найдовший період в історії цієї країни. Президент казав, що банкіри напевно керуватимуться своїм власним інтересом на довшу мету та не будуть збільшувати відсотків від позичок, бо це збільшення дало б їм тільки хвилеві користі. Президент остерігає, що на випадок погіршення економіки можуть загрожувати ЗДА такі господарські нещастя: інфляція, великий дефіцит в платничому бюджеті із закордоном та збільшення числа безробітних, головним чином серед молоді. Джансон говорив про небезпеку збільшення відсотків від позичок у зв'язку з тим, що в Англії недавно робітничий уряд, щоб рятувати валюту, збільшив дисконт в державному банку в так званому Банку Англії з 5 д 7 відсотків. У зв'язку з тим Рада Федеральної Резерви збільшила дисконт з 3.5 до 4 відсотків. Дисконт — це висота відсотків, які побирають федеральні банки від своїх членів — торговельних банків від видаваних її грошей. Президент вказав на те, що голова Ради Федеральної Резерви Вілліям МекЧесні Мартин вірить, що це збільшення дисконта не повинно спричинити зросту відсотків від позичок у всіх банках. Три американські банки вже збільшили відсотки від позичок із 4.50 до 4.75. Президент Джансон боїться, щоб збільшення відсотків не спричинило зменшення інвестицій, що мало б злий вплив на економіку. Рада Бизнесменів складається із 100 президентів та голов Рад Директорів провідник Корпорацій ЗДА. Окремі комісії з цієї Ради деколи служать як дорадники Уряду в різних справах. Засідання Ради Бизнесменів було закрите, але Білий Дім дав представникам преси текст промови Президента. Джансон говорив про те, що переживаємо „добрі економічні часи", і той період добробуту має потривати, але до цього мусять співпрацювати економічні кола з Урядом. Треба старатись, щоб не збільшувати без конечної потреби ціни на товарі і заробітні платні; щоб ЗДА продавали більше за кордон, як купували звідтам, бо тільки цим способом можна збалянсувати платничий бюджет із закордоном; всі американці повинні дбати про те, щоб зменшити число безробітних, особливо серед молоді, між якою число незатруднених становить 14.5 відсотка, а число безробітних між небілою молоддю виносить аж 30 відсотків. „Коли в країні має бути порядок і зберігання законів, казав Президент, то мусимо запевнити однакові можливості для всіх наших людей". В своїй промові Президент головну вагу клав на те, щоб банки не збільшували відсотків, щоб цим способом не утруднювати економіці далі розвиватися в тому темпі, що досі.

Д-р Мартин Лютер Кінґ конферував із директором ФБІ Дж. Е. Гувером

Вашинґтон. — о. д-р Мартин Лютер Кінґ, провідник негрів у боротьбі за рівні громадянські права, несподівано 1-го грудня конферував із директором Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едґаром Гувером. Після годинної конференції д-р Кінґ заявив журналістам, що Гувер повідомив його, що за кілька днів відбудуться арештовання у зв'язку із вбивством трьох працівників влітї цього року. Ця конференція д-ра Кінґа в директора ФБІ була для всіх великою несподіванкою, бо два тижні тому Гувер назвав був негритянського провідника „найбільшим брехуном" за те, що твердив, що ФБІ не обороняє негрів в їхній боротьбі за рівні права. Д-р Кінґ сказав тепер журналістам: „Не може бути непорозуміння між ФБІ і провідниками в боротьбі за рівні права". Давніше Кінґ гостро виступав проти Ґувера, а негритянські часописи домагалися його резиґнації.

Індекс цін у жовтні становив 108.5%

Вашинґтон. — Департамент Праці повідомив, що індекс цін на консумпційні товари і виконані праці в місяці жовтні цього року виносив 108.5 відсотка в порівнянні з пересічними цінами в 1957-1959 роках, коли індекс виносив 100, — 0.1 відсоток більше, як в місяці вересні ц. р., і на 8.5 відсотка більше в порівнянні з пересічними цінами в рр. 1957 1959. В жовтні 1963 року індекс цін був на 1.3 відсотка менший. Збільшення індексу цін настало тому, що подорожчали всі товари, крім харчів і газоліни. Департамент Праці твердить, що немає інфляційної тенденції, хоч дехто твердить протилежне. Річно зростають кошти прожитку від 1.1 до 1.3 відсотка. Більше як один мільйон робітників дістануть збільшення заробітних платень тому, що індекс цін зростав три черґові місяці, а деякі робітничі спілки мають право на автоматичне збільшення заробітку під час зросту коштів прожитку.

Марінер 4 згідно з пляном летить до Марса, совєтський Зонд має труднощі

Ню Йорк. — Випущений в суботу 28-го листопада американський космічний корабель летить в напрямі до Марса згідно з пляном, і є повна надія, що в половині липня 1965 року він летітиме попри плянету Марс в такій віддалі, що зможе зробити 22 телевізійні фотографії поверхні Марса. В понеділок 30-го листопада СССР випустив свого космічного диліжанса, який також мав летіти в напрямі до Марса та досліджувати цю плянету за допомогою різних інструментів. Совєтські фахівці повідомили, що вони не є вдоволені з лету свого космічного корабля „Зонда 2", бо він не має потрібної електричної енергії, і тому не зможе летіти з такою швидкістю, якби треба було, щоб долетіти до Марса. Американські фахівці твердять, що важко буде „Зондові 2" перегнати „Марінер 4", бо „Зонд" не має потрібної електричної енергії. В цій справі немає жадних відомостей, бо СССР не дав жадних відомостей про ціль свого космічного корабля, тому нічого не знати, куди він має летіти та що він мав би робити в районі Марса.

Суд визнав винним у шпигунській діяльності інженера Джана Бутенка і шофера Ігоря Іванова

Нюарк, Н. Дж. — 2-го грудня жюрі Федерального Суду визнало винним у шпигунстві в користь СССР 39-річного російського роду американського громадянина Джана В. Бутенка і 34-річного совєтського громадянина Ігоря А. Іванова. Висоту кари встановить суд пізніше. За шпигунство може грозити оскарженим кара смерти. Бутенка визнав суд винним і в тому, що він не зарестрували вався як аґент чужої держави. На домагання адвоката суд погодився випустити Іванова на волю за кавцією — $100 000, яку вже склала совєтська амбасада. Бутенко залишається в тюрмі, бо суд не погодився звільнити його за кавцією. Бутенко та Іванов були ув'язнені від 29-го жовтня 1963-го року. Бутенко передавав Іванову секретні інформації про оборону ЗДА.

У Ню Гейвені відбудеться вечір американського історичного товариства, присвячений Україні

Ню Гейвен, Конн — У понеділок 14 грудня, в залі „Мері Балдвин" Публічної Бібліотеки при 104 Мейн вулиці тут відбудеться о год. 8 вечора зустріч Чешайрського Історичного Товариства, присвячена Україні. Доповідь на тему „Україна і її вклад в американське життя" виголосить пані Артур Колман. На вечері виступить також Василь Креховецький з показом своїх різних виробів в українському народному стилі, які нещодавно високо оцінила газета „Ню Гейвен Реджістер". Стаття критика Вілліяма Й. Прендерґеста в цій газеті була поштовхом до влаштування українського вечора названим Товариством. На вечері будуть показані різні українські мистецькі вироби В. Креховецького та дещо з приватної української збірки п-ні А. Колман. Історичне Товариство запрошує на цей вечір усіх зацікавлених.

Управа Фонду Катедри Українознавства плянує вже в 1965-му році здійснити свою мету

Джерзі Ситі. — Головна Екзекутива заінкорпорованого Фонду Катедри Українознавства сподіється, що вже в наступному, 1965-му році, їй пощастить здійснити свою мету: завершити збірку потрібних 350,000 долярів та почати реалізацію пляну: створення катедри українознавчих студій при одному з більших американських університетів. Ці пляни і можливості були предметом розмов, що їх мали репрезентанти Фонду Катедри Українознавства, його президент інж. Степан Хемич та організаційний референт п. Богдан Тарнавський з репрезентантами УНСоюзу та „Свободи" під час відвідин в головній канцелярії УНС минулого вівтірка, 1-го грудня. Мета фонду відома: зібрати 350,000 долярів, як основний Фонд Катедри Українознавства, при одному з американських університетів, щоб могти відсотками від цього фонду оплачувати кошти катедри. З потрібної суми досі вже зібрано переважно 100-доляровими пожертвами половину: 180,000 долярів, з чого 120,000 вже ульоковано в банках, 40,000 є декляративні, себто жертводавці їх задеклярували і поступово сплачують. Пожертви на Фонд Катедри Українознавства є звільнені від оподаткування. Головна Екзекутива Фонду, з якою співпрацює кругло пів сотні ентузіястів, плянує впродовж наступного 1965-го року завершити своє велике і шляхотне діло. Подробиці запляновaної ударної кампанії для збірки бракуючих ще фондів і організації самої Катедри, будуть своєчасно опубліковані в окремому інтерв'ю на сторінках „Свободи". Репрезентанти УНСоюзу і „Свободи" запевнили представникам Катедри Українознавства всю можливу допомогу і підтримку в їхній акції, згідно з рекомендацією останньої, 25-ої конвенції УНС в 1962-му році.

Помер Ґеннадій Которович, видатний український журналіст

Мюнхен. — 29 листопада помер в одній із санаторій Західньої Німеччини, після довгої і важкої недуги видатний український журналіст і громадський діяч, Ґеннадій Которович. Походив із Холмщини, з Гучви, від якої взяв свій псевдонім Гучванович, під яким довгі роки дописував з Варшави до львівського щоденника „Діло". Скінчив Вищу Журналістичну Школу у Варшаві і був одним із найталановитших українських репортерів. Співпрацював з Українською Парляментарною Репрезентацією у Варшаві. В післявоєнних роках співпрацював в різних еміґрантських видавництвах, між іншим — був редактором тижневика „Неділя" в Авґсбурзі. Останні роки перевів у Мюнхені, де був співробітником радіовисильні „Вільна Европа". Відзначався гарним зверхнім виглядом і милою товариською вдачею та бездоганними товариськими формами і тому був широко відомий та втішався загальним симпатіями і пошаною своїх професійних колег і широкого громадянства.

Японія зберігатиме тісні зв'язки з ЗДА і — хоче торгівлі з Комуністичним Китаєм

Токіо. — Японський прем'єр Ейсаку Сато став формально в минулий понеділок 1 грудня головою керівної японської Ліберально-демократичної партії. З цього приводу відбулася церемонія, на якій Сато виголосив коротку промову, в якій ствердив непорушність політики Японії, опертої на тісний союз з З'єдиненими Державами. Однак водночас Сато признав потребу покращання взаємин з своїм безпосереднім сусідою на азійському континенті, себто Комуністичним Китаєм. В цій цілі в січні наступного року виїде до Пейпінгу 17-членна делегація японського парляменту, яка обговорить можливості японсько-комуно-китайського торговельного договору. Японці здають собі справу, що тісний союз з Америкою утруднює покращання їх взаємин з китайськими комуністами. Прм'єр Ейсаку Сато заторкне цю справу у своїх нарадах з президентом Джансоном: він збирається поїхати до Вашингтону в січні 1965 р. Ейсаку Сато став японським прем'єром 9 листопада ц. р., після того, як прем'єр Гаято Ікеда зрікся внаслідку важкої недуги вереду в горлі.

Генеральний секретар НАТО посередничить в справі атомової фльоти

Париж. — На засіданні Західньо-европейської Унії, яка охоплює шість західньо-европейських держав Европейської Економічної Спільноти і Британію, генеральний секретар НАТО, італійський дипломат Манліо Брозіо, закликав до „спокійного і безстороннього" розгляду американського проєкту морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами. Він твердить, що тільки в такій спокійній і діловій дискусії можна буде розглянути первісний проєкт і всі інші концепції. На тому самому засіданні представник Бельгії заявився проти проєкту атомової фльоти, закинувши йому військову безвартність та політичну шкідливість. Водночас, у французькому парляменті французький міністер військових справ П'єр Мессмер мотивував потребу самостійної і ні від кого незалежної французької атомової зброї та виправдував передбачений на неї видаток 11 більйонів дол. впродовж найближчих п'ятьох років.

Помер колишній амбасадор СССР в ОН Аркадій Собольов

Москва. — Офіційно проголошено, що помер після довгої і важкої недуги у віці 61 років Аркадій Собольов, колишній совєтський віце - міністер закордонних справ, колишній асистент генерального секретаря Об'єднаних Націй Тригве Лі та амбасадор СССР в Об'єднаних Націях. Собольов був відкликаний з ОН нібн внаслідку його недуги і на його місце прийшов був Валеріян Зорін. Собольов був партійним комуністом від 1919 року. За освітою був інженером - електриком. Перших своїх дипломатичних здібностей випробував на Балкані під час останньої світової війни, ще перед походом Німеччини проти СССР. В Ню Йорку на терені Об'єднаних Націй мав марку тирана у відношенні до персоналу совєтської амбасади. Під час мадярської революції палко заперечував, наче б Совєти вислали танки проти мадярів.

Уже появився один том монументального десятитомового корпусу українських народних мелодій зібраних проф. З. Лиськом

В середу 2 грудня ц. р. головну канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи" відвідав проф. Зіновій Лисько, видатний музиколог і знавець української пісенности та дир. Маріян Коць, голова Комітету видання складеного і зредаґованого проф. З. Лиськом монументального десятитомового збірника „Українські нар. мелодії". Презентуючи редакції „Свободи" примірник виданого останніми днями другого тому цього збірника, проф. З. Лисько і дир. М. Коць поінформували про їхній видавничий почин і пляни цілого видання. Охоплюватиме цей велетенський перший після збірки Ільмарі Крона в науці усіх слов'янських народів збірник народних мелодій около 11 500 мелодій з нотним записом і визначенням коли і в якій місцевості України дана мелодія була записана, з якого джерела її взято, до якого жанру належить і яка її мелодична, ритмічна і формальна характеристика. Цілий корпус заплянованo на десять томів великої вісімки, кожен около 600 сторінок друку в твердій обкладинці, оформлений мистцем проф. П. Холодним. Найперше видано другий том, що охоплює мелодії від 1 до 1250. Дальші зібрані проф. З. Лиськом мелодії будуть вміщені в третьому до десятого томах. Перший том, що появиться згодом, вміщуватиме критичні огляди й аналізи усього матеріялу, як також статистичні зіставлення та речеві й іменні показники. Видання, що його тираж обмежений, можна буде набути тільки в передплаті по 10 долярів за один том. Приймає передплату кредитова кооператива „Самопоміч" в Джерзі Ситі, Н. Дж., 558 Самміт Авеню, на конто 748. Свою працю над зібранням і зредаґуванням цього монументального корпусу українських народних мелодій проф. З. Лисько започаткував у Львові ще до другої світової війни і потім продовжував її на еміґрації в Німеччині і викінчив остаточно в ЗДА. Здійснена ним праця є ревіндикацією усіх наших пісенних скарбів, що досі були порозкидані по різних виданнях, або ж друковані в польських чи російських публікаціях, були трактовані як польські, чи російські. Ціле видання появляється під фірмою Української Вільної Академії Наук у ЗДА заходом окремого ділового громадського комітету, що його головою є дир. М. Коць, який є водночас його технічним редактором. Відповідальним коректором є п-ні Рожа Шуль. Опублікований тепер другий том нараховує 574 сторінок, друкований на доброму тривалому папері. Започатковане вже видання збірника українських народних мелодій є без сумніву великим науковим, культурним і видавничим подвигом, який заслуговує на всебічну підтримку.



Проф. Зіновій Лисько

МІЛЬЙОН ОСІБ ВІТАЛИ ПАПУ З ПРИЇЗДОМ ДО ІНДІЇ

Бомбай. — За офіційними індійськими джерелами кругло один мільйон осіб — гіндусів, мусульман, паріїв і християн, людей всіх віровизнань, кляс і верств — вийшли назустріч Папі Павлові VI, коли той прилетів в середу 2 грудня ц. р. о год. 5.30 пополудні (за нашим часом було це ранок), відбувши 4.000-милеву подорож джетом з Риму з півгодинною перервою в Бейруті в Ливані. Папа летів звичайним великим пасажирським „джетом" індійської летунської компанії разом з 27 журналістами і 26 іншими подорожними та 16 членами власного почету, і тільки невеличкий окремий, відділений від інших подорожніх, відділ зарезервовано для Папи. Однак Папа майже всю ніч перевів на читанні і молитвах і неоднократно відвідував загальну кабіну пасажирів, а 15 хвилин перевів впереді літака в каюті пільотів. З літака Папа передав через радіо привіт і благословення 14-ом країнам, над якими перелітав. На летовищі в Ливані привітали його президент Шарль Гелю, прем'єр, кардинал Іґнас Ґабрієль Таппуні і тисячі ливанців. Папа перевів із ними пів години в гостинній кімнаті в будинку на летовищі. Офіційно пояснено факт тієї перерви у подорожі — потребою набрати пальне з уваги на короткий старт з італійського летовища, частинно ще закритого з уваги на тамошню недавню велику катастрофу. Але насправді — твердять коментатори — цей жест Папи мав підкреслити правдивість коментаря „Оссерваторе Романо" з попереднього дня в справі заплянованої резолюції Вселенського Собору в справі жидів: що та резолюція побудована виключно на релігійно - догматичних міркуваннях та що вона не має ніяких політичних цілей ані тенденцій. Арабські держави гостро зареаґували проти тієї резолюції, вважаючи її за підготову до офіційного визнання Ізраїлю Ватиканом. Прилетівши до Бомбаю, Папа у короткій промові підкреслив, що він прибув, „як паломник, паломник миру, радости, поваги і любови". Він привітав всі народи Азії та запевнив їх про свою пошану і щирість своїх бажань і молитов за їхній розвиток. Між тими, що привітали Папу, були віцепрезидент Індії Закір Гуссейн, прем'єр Ляль Багадур Шастрі, пані Віяя Лякшмі Пандіт, сестра покійного прем'єра Неру, член парляменту, пані Індіра Ганді, донька Неру і міністер інформації П. В. Черіян, християнський губернатор стейту, в якому Бомбай є столицею і В. П. Наік, прем'єр того стейту. Папа розмовляв із кожним із них. Тому, що Папа не приїхав до Індії в характері голови Ватиканської держави, він не захотів їхати до Ню Делі. Ото ж індійський президент Сарвепаллі Радакрішнан погодився прилетіти до Бомбаю і стрінутися з Папою наступного дня. Першими, що привітали Папу в Бомбаю були церковні достойники — архиєпископ Бомбаю кардинал Валеріян Ґраціяс, недавній тамошній архиєпископ Томас Робертс і кардинал Григор Петер Аґаґіяніян, який відкрив був Евхаристійний Конґрес, як спеціяльний відпоручник Папи. У товаристві Папи є кардинали Евжен Тіссеран, французький декан Святішої Колеґії, і Амлето Джованні Сіконіяні, державний секретар Апостольської Столиці. Папа переїхав 20 миль з летовища до місця свого замешкання в автомобілі американської продукції, білому „Лінкольні - Континенталі", що його вихованці університету Нотр Дам дарували кардиналові Ґраціясові. Той кардинал заявив був, що продасть те авто і отримані гроші призначить на бідних, але зберіг ще авто до приїзду Папи. Папа раз-по-раз вставав і благословив маси народу, що стояли обабіч неї. Папа вертається до Риму в найближчу суботу. Індійський прем'єр Шастрі негайно відлетів на давно умовлену конференцію до Лондону.

Громико погодився „переговорити" справу совєтських боргів до ОН

Об'єднані Нації. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико погодився переговорити ввесь комплекс справ, зв'язаних із мировими місіями Об'єднаних Націй — хто має їх вирішувати, контролювати і фінансувати, як це було в минулому і як має бути в майбутньому і т. д. Генеральний секретар У Тант має не гаючись покликати відповідну комісію, яка переговорила б цю справу з представниками СССР. Ця „концесія" Громика дала надію, що Совєти шукають тільки фіртки задля „збереження обличчя", але готові заплатити до спеціяльного так званого „допомогового фонду" Об'єднаних Націй таку суму, яка зменшила б їхнє заборження нижче дворічних членських внесків: тоді Совєти вже не підлягали б постанові 19 статуту чартеру ОН, яка позбавляє таких довжників права голосу. Покищо в Генеральній Асамблеї мають переводити генеральну дебату, в якій нема ніяких голосувань, отже нема загрози, що ЗДА зажадають застосування 19 статті до СССР. Однак появилась вістка, що Франція, яка сама від 1 січня підпаде також під оту категорію довжників, вимагає, щоб вибір трьох членів Ради Безпеки та схвалення нового бюджету ОН перевести через „нормальне" голосування: тоді зразу ж виникла б криза.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** в своїм імені і від своєї дружини вислав співчуття матері д-ра Пола Карлсона, якого вбили комуністичні повстанці в Конґо. 62-річна мати 36-річного лікаря Карлсона перебуває в шпиталі в Лос Анджелесі, бо почувши про схоплення її сина комуністами, занедужала на серце. Дружина вбитого злочинцями лікаря пані Карлсон сказала, що „її сильна віра в Бога дозволяє їй знести той важкий для неї тягар". Вона довідалася про смерть свого чоловіка в Африці, де вона жила зі своїми двома дітьми.

● **Цього року** на шляхах і вулицях ЗДА під час чотирьох днів у зв'язку з Днем Подяки згинуло рекордово велике число осіб в автових катастрофах, бо аж 554. Минулого року було 543 вбиті особи. Ці чотири дні рахуються від 6-ої години ввечері в середу 25-го листопада до півночі з неділі на понеділок — 29 і 30 листопада.

● **Від 1-го грудня** оплата за їзду таксівками в Ню Йорку подорожчала на 10 центів. З цієї підвишки скористають шофери таксівок, яких є в цьому місті 11,772. Збільшення оплати відбувається так, що за першу одну п'яту однієї милі їзди треба платити не 25 центів, тільки 35.

● **Мільйонер із Далласу**, Тексас, Г. Л. Гант, промовляючи на зборах журналістів в Далласі, сказав, що сенатор Беррі Голдвотер повів цього року найгіршу виборчу кампанію, в якій представив себе гіршою людиною, ніж він в дійсности є. Помічники Голдвотера Дін Вирч, голова Республіканського Крайового Комітету, і Деннісон Кітчел, керівник кампанії, виявилися як політики дуже малих здібностей, — твердить Гант.

У СВІТІ

● **Совєтський професор Ніколай Сіротінін** винайшов „коктейл", який є мішаниною кисня (окисненої води?) і помідорового соку. Чи йде туди ще алькоголь і який — офіційна аґенція ТАСС не подає. Все ж — большевики, видно, придають велике значення тому „винаходові", коли проголосили його в названій офіційній аґенції і в радіо. Професор Сіротінін поручає цей „коктейл" особливо фізичним робітникам, старшим особам і хворим на печінку.

● **Совєтський маршал** Матвей Захаров став знову шефом штабу совєтських наземних військ. Хрущов скинув був його з того становища і призначив на директора-командира військової академії генерального штабу, а на його місце призначив був маршала Сєрґея Бірьюзова, фахівця від ракетної зброї. Однак Вірюзов згинув недавно в летунській катастрофі над Югославією. Коментатори вважають, що привернення Захарова на його попереднє становище шефа совєтського штабу означає перемогу теорії, що таки наземні совєтські війська гратимуть головну ролю в майбутній війні.

● **У Парижі** пані Джозеф Кеннеді, мати вбитого президента Джана Ф. Кеннеді, відкрила в п'ятницю минулого тижня в палаці де Шайльо виставку різних пам'яток по трагічно померлому Президенті. Між тими пам'ятками є його крісло-гойдалка, стіл з дитячих років, копія атомового договору і різні промови Джана Кеннеді.

● **Італійський прем'єр** Альдо Моро запротестував проти сіяння фальшивих вісток про стан недуги президента Антонія Сеґні, який 6 серпня ц.р. став частинно спаралізований внаслідку мізкового удару. Голосуванням стоючки більшість послів відкинула внесок комуністів, щоб негайно вибрати іншого президента.

● **Французький парлямент** 353 голосами проти 120 прийняв урядовий п'ятирічний господарський плян, за яким призначено також по два більйони долярів щорічно на атомове зброєння. Таку велику більшість в голосуванні уряд де Голля завдячує тому, що багато послів із опозиції голосували „за".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Жалюгідний стан ОН

Відкриття 19-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яке відбулося в минулий вівторок 1-го грудня цього року, заактуалізувало широку й контроверсійну проблему самої цієї установи — її корисности та доцільности в тій формі і з тим реальним змістом, що їх вона прийняла в ході близько 20-річної історії. Треба, власне, чітко відрізняти шляхетні інтенції ініціяторів тієї організації, сформульовані в її чартер, і той сутній зміст, ті практичні можливості, що їх вона тепер має.

Як в усіх справах, так в цій, існують два крайні погляди — беззастережних звеличників Об'єднаних Націй, як „інструменту миру", і завзятих противників, які визнають, що ОН цілком зайві, а навіть шкідливі, і тому ЗДА найкраще зробили б, коли із тієї установи виступили. Як звичайно, правда лежить посередині. Об'єднані Нації перестали бути інструментом миру вже давно, коли СССР почав зловживати своїм правом „вета" і, заклавши те „вето" більше, як стократно на Раді Безпеки, унеможливив конструктивну розв'язку будь-якої важливішої міжнародної проблеми. Тепер уже ніхто й не мріє, щоб на терені ОН можна було розв'язати проблему — об'єднання Німеччини й підписання з нею миру, — проблему об'єднання Кореї і В'єтнаму, заведення у В'єтнамі і Лаосі миру та спокою, — щоб Об'єднані нації могли припинити політику ґеноциду, ведену комуністичним Китаєм у Тибеті, — щоб вони могли допомогти в справі єдности Західньої Европи. Мало того, навіть така на око невеличка проблема, як грецько - турецький спір на середземноморському острові Кіпр, стоїть поза реальними можливостями Об'єднаних Націй. Що й казати про проблему міжнародного роззброєння.

Однак з того не виходить, що треба покласти остаточно хрестик на тій установі. Вона робить чимало добра в таких суто практичних справах, як технічна допомога різним країнам, як справа харчів, утікачів, популяції. Ця практична робота зосереджена в автономних аґенціях ОН, і ті аґенції — корисні й потрібні, дармащо й у такій аґенції, як ЮНЕСКО (для справ виховання, науки і культури), жалюгідно позначились совєтсько - русотяпські впливи. Не можна також цілком перекреслити вартости ОН, як терену зустрічей міжнародних дипломатів, де все таки вони мають змогу „говорити".

Однак насправді найбільш вражає розбіжність між цифрами ОН і дійсною вартістю тієї установи. Конкретно: коли до ОН належало 46 держав — була там куди більша можливість полагоджувати різні справи, як тепер, коли їх є 115. Можна ризикувати твердження, що чим більше членів в ОН, тим менша їх реальна вартість і тим більші їхні внутрішні турботи. І хоч 92 справи, які стоять на денному порядку теперішньої сесії Генеральної Асамблеї, цифра може імпонуюча, скільки між ними таких, які будуть дійсно конструктивно поладнані з користю для людства?

Покищо оця 19-та сесія зібралася в тіні кризи — довкола заборгованости Совєтського Союзу до каси ОН — $52 000 000, заборгованости, яка ставить СССР до ряду держав, що їх 19 стаття чартеру Об'єднаних Націй вимагає позбавити права голосу. Москва відмовляється заплатити борг, покладаючись на силу свого шантажу — свого виступлення з ОН і через те розвалення тієї установи. Чи може бути краще свідоцтво того жалюгідного стану, до якого впали Об'єднані Нації?

Пропаґандивний туман

Совєтська пропаґанда використовує кожну нагоду, щоб переконувати громадян СССР, що на Заході, зокрема в ЗДА й Канаді, „трудящі гинуть з голоду". Комуністи — добрі психологи, вони знають, що коли комусь гірко — то й іншому, який справді терпить — стає тоді легше: не вистачає харчів, одягу, взуття у совєтських крамницях, але всього того, мовляв, „не вистачає" і в західніх країнах. Тому так запопадливо совєтські газети друкують вигадані та пофальшовані листи з-за кордону, у яких критикується лад, побутові обставини, все, що американське.

„Я часто лаю себе, що поїхала в такий далекий світ. Погано жилося нам в Арґентині, не краще і в Америці", — цитує „Рабочая Газета" з 1-го листопада цього року листа якоїсь Єлисавети Каменяш від її сестри Мелянії Болі, котра живе „в Бруклині, 8, 1165 Станлей Евню, ап. 4". На Закарпаття пишуть до робітниці Поліни Желізник „родичі з м. Огайо" таке: „Ваша країна, як смолоскип, освітлює нам шлях до миру і щастя. Ми, кого проклята доля погнала в дуту Америку, проклинаємо своє життя і себе". В тій же русифікаторській київській газеті надруковано ще й такого листа Антоніни Панфілі з Шикаґо до якогось Рудольфа Панфілі Драчино, біля Сваляви: „Поспішаю повідомити прикру вістку. Мати, яка так мріяла повернутись на Закарпаття — померла. Їй уже добре, не буде більше бідувати, нарікати на свою гірку долю . . . Тепер на фабриці заробіток ще менший. Робітники страйкують, а поліція на них із палицями. А що вже неграм дістається! Тут є багато бандитів, які полюють за неграми" . . . Щоб переконати читачів у правдивості листа, „Рабочая Газета" подає й адресу його авторки. У цьому й подібних листах — нарікання на голод у ЗДА, на безробіття, на жахливу дорожнечу, на погані помешкання, на те, що білі переслідують неґрів, як мисливці дичину. А одночасно друкують вістки від родичів закарпатських родин із Сибіру, з „далекої Камчатки". І що не лист, то „радісні новини" . . .

Так, вдаючись до фальшування або ж використовуючи листи так званих „проґресистів", писаних з метою очорнити ЗДА та взагалі західній світ, — комуністична пропаґанда старається показати населенню України, що вдома ще можна витерпіти, що навіть у Сибіру куди краще, ніж в Америці. Совєтська преса замовчує факт, що щодня до СССР еміґранти посилають із ЗДА й інших країн вільного світу сотні пакунків своїм знедоленим родичам, оплачуючи шкуродерські совєтські мита. Київська преса не повідомить своїх читачів, що, наприклад, цього літа на Здвиг СУМА біля Елленвіллу прибуло понад 1 000 авт, власниками яких є нові поселенці - українці, до того ж переважно робітники. Не скаже й про те, що, щоб купити доброї якости черевики у ЗДА треба працювати найбільше один день, а в СССР — найменше 2 тижні. Однак, можна припускати, що старання комуністичної антиамериканської пропаґанди здебільшого розбиваються об здоровий глузд читачів. Бож для цього досить навіть одного природньо - лоґічного запитання: коли тобі так погано живеться в ЗДА, то чому не повертаєш на „родіну"? Усі „проґресисти", автори цитованих листів, дуже „люблять" Україну, але, поїхавши туди на відвідини, як туристи, — чимскорше поспішають назад — до ЗДА.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В АМЕРИЦІ

(II)

Проти цього московського варварського імперіялізму Наукове Т-во ім. Шевченка підносить голосний протест перед усім цивілізованим світом. Ось тому ми, як американські громадяни, уважали нашим моральним обов'язком протиставитися теж неморальній і політично нерозумній політиці різних офіціозних американських організацій, що виконували і виконують напрямні Державного Департаменту з їх непередрішенством, федералістам, „східнякам" чи преславною „Визвольною Радою" Дон Левіна чи, врешті, „реалітетникам". Ми повинні піддержували політичну концепцію Американського Конґресу з його резолюціями про „Поневолені Народи" та законом про пам'ятник нашому Патронові в столиці Вашинґтоні.

В політичній площині Наукове Т-во ім. Шевченка визнавало УККА за нашу чолову політичну організацію, і підпорядковувалися їй, а не будь-яким іншим організаціям, що часто міняли свої назви, як American Committee for Liberation of Russia, American Committee for Liberation of the People of Russia, American Committee for Liberation from Bolshevism, врешті Committee Radio Liberty. З цими організаціями ми не співпрацювали, бо ми виконували ухвали нашої Головної Ради НТШ з 19 липня 1960 року „НТШ, як найстарша українська наукова установа, не може ні в'язатися, ні входити в ділові взаємини з такого роду американськими організаціями, які наставлені критично або зовсім неґативно до доконаного вже національно - державного самоозначення українського народу в 1917-20 рр. Натомість заявляє всім, кому це знати бажано і потрібно, що, спираючись на світлі традиції української науки, НТШ буде й надалі черпати як свою енерґію до наукової праці, так і необхідні фонди для неї, з українського національного середовища в країнах їхнього світу".

З'ясовую: Наукове Т-во ім. Шевченка є передрішене нашим Патроном, Тарасом Шевченком і його ідеологією. І доба Тараса Шевченка знала свої реалітети та він спрямував націю до вселюдських вічних цінностей життя людини й народів: до волі, гідности людини, справедливости, народоправства і християнського братерства. Подумайте, Пані й Панове: комуністична партія Швеції домагається від Москви плебісциту й самовизначення для балтійських націй, тож як ми, НТШ, Перша Українська Академія Наук, не маємо піднімати голосу за волю України і її науки? Цих кілька слів про політичне тло нашої сучасної доби хай вистачать. І наше сумління перед американською нацією чисте! Ми ввесь час, від 1947 року, перестерігали її — і не наша заслуга, що наші діти мусять боротися у В'єтнамі чи Кореї, що московський комунізм держить у кайданах більйон людей і опанував Кубу. Цей реалітет Куба є висліддом попередньої американської орієнтації на „реалітети", висліддом гасла, що „єдиним завданням Америки є — бізнес".

Потреба: ми всі знаємо долю політичних еміґрацій. Знаємо, як жидівська еміґрація дала Ізраїль, ірляндська — дала Ірляндію, чеська та польська еміґрація приготовили відбудування власних держав по першій світовій війні. Але ми всі знаємо теж тенденції політичної еміґрації до асиміляції і розкладу.

Історія політичних еміґрацій в Америці по другій світовій війні виявляє цікаву рису: чим менша нація еміґрації, тим здоровіша її політична еміґрація, наприклад, литовська, латиська, естонська. Чим більша нація, тим більше розкладається еміґрація. Зокрема стан нашої політичної еміґрації не може радувати нікого — крім Москви, бо в цім і її заслуга. Не може радувати нікого сучасний стан не тільки в політиці, але й в науці. До другої світової війни нам було вдалося співпрацею всіх установ поза СССР розбудувати і встановити гієрархію наукових установ, з Мазепинсько - Могилянською Академією Наук, в якій чолове місце займали члени Наукового Т-ва ім. Шевченка в Києві. По другій світовій війні всі спроби рятувати цю структуру не вдалися в таборах — і Наукове Т-во ім. Шевченка мусіло піти власним шляхом, щоб рятувати соборницькі традиції нашої Першої Української Академії Наук і ідеологію Тараса Шевченка.

Тепер у сфері науковій маємо жалюгідний розклад, що вказує на брак зрозуміння для українських традицій наукових взагалі і на незнання чи погорду до всіх академічних засад. Ця непошана академічного правопорядку є й для Наукового Т-ва ім. Шевченка, що соборницькими зусиллями творить науково - культурну леґітимацію української нації, і дає свій вклад у міжнародну науку — ця непошана є злочином і ножем у спину нашій визвольній боротьбі. Москва „втілила" НТШ у свою „совєтську академію наук", а на еміґрації її „соратники" пробують нас теж підривати.

У вільному світі діяли або діють: Українська Академія Наук — д-ра Сушка, Український Технічний Інститут Америки, Карпатський Дослідчий Центр, Чорноморський Інститут, Військово - Історичний Інститут, Дослідчий Інститут Волині, Українське Історичне Товариство, Українське Генеалогічно - Геральдичне Товариство, Інститут Коновальця, Східньо - Европейський Дослідчий Інститут ім. Липинського, Українська Вільна Академія Наук, Українське Товариство Інженерів, Товариство Українських Лікарів, Товариство Українців Правників П. А., Дослідче Об'єднання „Пролог", Український Публіцистично - Науковий Інститут д-рів Шлемкевича-Лапічака і ін. Є ще дослідчі інститути, бібліографічні центри, і цього всього замало. УНРада пропонує, у зв'язку із Світовим Конґресом Українців — створення Українського Інституту Новітньої Історії.

Розуміється, що всі ці дисципліни можна плекати в рямках одної спільної наукової установи у формах різних секцій, комісій, інститутів — але ні! Наша академічна громада пішла шляхом „пашківських республік", ба навіть „партійної науки" і цілковито забула, що наука культурної нації є об'єктивна і одна — суцільна. Чехословаки мали недавно свій Науковий Конґрес у Колумбійському університеті, — всі дисципліни разом! Була це могутня маніфестація спільного фронту. У нас всі спроби співпраці, координації та плянування ще у 1952-му році виявилися неможливими, з вини різних чинників, що не мають на цілі інтересів української вільної науки, ані Наукового Т-ва ім. Шевченка, ані України взагалі . . . Подумайте, Пані і Панове, якби всі публікації появлялися у серіях НТШ, які є в усіх світових бібліотеках, що це за підмога була б для української вільної науки — і для тих же публікацій, який переконливий доказ зрілости нашої нації. А так, що за прикрий факт нашої еміґрації. Це — засадниче питання для нашої науки і життя еміґрації: консолідація чи анархічне розпорошення!

(Далі буде)

Богдан Галайчук

ВАТИКАНСЬКИЙ СОБОР ПРО ЯДРОВУ ЗБРОЮ

Буенос Айрес. — 10-го листопада на денному порядку Вселенського Собору стало питання заборони ядрової зброї. Хоч тутешні щоденники принесли на другий день довгі телеграми із змістом дебат, ми, маючи на увазі давніші осторогі проти невірних пресових інформацій про Собор, зачакали до часу, коли місцева редакція „Оссерваторе Романо" дістала з Ватикану офіційне резюме дебат. Щойно на основі цього італійського тексту приступаємо до цієї прецікавої теми.

Більша частина дебат 10-го листопада була присвячена питанням миру та солідарности людського роду. Дебати поділилися на дві частини: спершу три учасники Собору з'ясували засадничі позиції супроти питання ядрової війни, опісля виступило вісім інших учасників, з яких один (Впр. Джордж Бек, архиєпископ Ліверпулю) говорив про ядрову справу, решта про солідарність. Отже в ядровому питанні висловилися чотири отці: Його Блаженство Максим IV Сайґ, патріярх Антіохії та всього Сходу для мелхітів домагався безоглядного осуду ядрової зброї, навіть в оборонній війні; Впр. Франц Ґенґсбах, єпископ Ессену, висловився за зглиблення цієї проблеми; Впр. Філіп Ганнан, єпископ - помічник Вашинґтону, і Впр. Джордж Бек, архиєпископ Ліверпулю, обстоювали леґітимність ядрової зброї при обороні проти аґресії.

Впадає в очі відмінність підходу першого учасника дискусії та трьох інших. Підхід Мелхітського Патріярха був наскрізь чуттєвий: „Над усім людством висить загроза знищення. З нашого серця вихоплюється крик тривоги, малощо не одчаю. Інтервенція двох тисяч єпископів у користь миру може змінити напрям історії. Стривожене людство слідкує за нарадами Собору . . . Слід говорити палко, як Іван Хреститель перед Іродом, як Амврозій перед Теодозієм . . ." До цього стилю левантинського патріярха творив різкий контраст стиль трьох західніх єпископів — холодний, речевий: міркування американця на тему вартости, якою є свобода, заввага на тему відповідальности державних мужів англійця та опінія німця, про необхідність основного обслідування прескладного питання військовими та політичними експертами і християнськими моралістами.

Характеристично, що ту думку висловив саме німець, син народу, відомого інтелектуальною дисципліною; і то саме єпископ Поруp'я, області, де технологія й економіка осягнули чи не найвищий рівень; що гостро виступив проти „переборщеного пацифізму" саме англієць, земляк лорда Рассела, який має нагоду на власні очі бачити зближька те явище, доведене до вершка. І, мабуть, не є випадком, що найкращий з доктринального погляду був виступ вашинґтонського єпископа-помічника. Бо саме у Вашинґтоні, точніше у Джорджтавні, діє Інститут Світової Політики, який, між іншим, досліджує проблеми миру і війни; — єдина, наскільки нам відомо, католицька установа цього роду.

Основу дебат творила 2-га точка 6-ої частини (про мир) 11-го розділу (основні обов'язки християн наших часів) 2-ої схеми Собору („Церква у сучасному світі"). Її зміст, в офіційному резюме, такий: „Спори між державами розв'язуються мирно. Зокрема в ніякому випадку не може бути вжита ядрова зброя, бо немає пропорції між бороненим добром, яке може вийти з ужиття тої зброї у війні, і лихом, яке вона принесла б для всього людства". Повний текст цієї точки признає право оборони проти несправедливої аґресії, після вичерпання зусиль мирної полагоди, але „наслідки ядрової зброї переходять людську уяву, і тому не можуть бути реґульовані людьми; з огляду на це вжиття зброї, зокрема могутньої ядрової зброї, виходить поза всяку справедливу пропорцію, і тому слід осудити його перед Богом і перед людиною, як зовсім несправедливе".

Знаменним є те, що в користь цієї пропозиції висловився лише один учасник дискусії, і то араб, представник „третього світу". „Часто говориться, — ствердив Мелхітський Патріярх, — про справедливу війну, але які мотиви можуть морально оправдати руїну, рівнозначну з світовим катаклізмом? Як можна знищити ціле місто, а то й цілий нарід, під претекстом їх оборони? . . . Чи у світлі цієї перспективи не слід зревідувати традиційну концепцію справедливої війни? . . . Собор повинен видати чітку декларацію з осудом ядрової, хемічної та бактеріологічної війни. Схема, — додав Й. Б. Максим VI, з'ясовує справу в надто платонічній фррмі. Необхідно звернутися до світу з урочистим закликом, осуджуючи ядрову війну". Таким способом можна, на його думку, викликати своєрідну ланцюгову реакцію, з далекойдучими наслідками: „За нашим прикладом підуть інші авторитети — релігійні і світські".

Три інші учасники дебат висловилися проти з'ясованої у схемі позиції в гострішій чи поміркованішій формі.

„Годі уявити собі мир, — ствердив єпископ - помічник Вашинґтону, Впр. Ганнан, — без справедливости і свободи". І він висунув проти тексту схеми два заміти: „1) Подекуди реторично твердити, що уся ядрова зброя висмикується з-під контролі, а її нищівна сила переходить людську уяву: адже існує також ядрова зброя малого калібру; 2) Твердження, що всі держави та голови держав занедбують справу миру, фальшиве і образливе". Висновки: „Необхідно боронити свободу як особисту, так і національну, бо діялог у ярмі неможливий. Необхідно, щоб текст змалював усю велич та вагу свободи, як передумовини життя, гідного людини й народів, і висловив признання та заохоту всім, що щиро змагаються за перемогу свободи людини й народів".

Манчестерський архиєпископ Впр. Джордж Бек підтримав Впр. Ганнана, критикуючи схему в лагіднішій формі: „Текст засадничо зрівноважений та сприятливий. Але необхідно його уточнити, коли йдеться про вжиття та допускальність ядрової зброї; справа пильна і тривожна, з погляду питання миру". Конкретно: „Слід вірно триматися традиційної доктрини, згідно з якою всяке недискриміноване нищення осіб і дібр уважається за свідомий злочин, тим самим суттєво неморальний. Але — слід оминати всякої толерантности супроти переборщеного пацифізму, який осуджує лише вжиття ядрової зброї, адже існують також леґітимні мотиви для її вжиття".

Ессенський єпископ, Впр. Франц Ґенґбах, висловився проти схеми, вважаючи, що справа вимагає глибшого дослідження, спільно з політичними та військовими експертами. Покищо, „не окреслюючи границь оборонної війни, схема повинна обмежитися опініями, висловленими у понтифікальних документах, зокрема у проповідях Папи Пія XII та у „Пацем ін Терріс" Івана XXIII.

Щоб читач міг уявити, наскільки малу вагу присвячено на Соборі ядровій проблемі, згадаємо для порівняння справу Східніх Церков: дармащо йдеться про питання, яке торкається мінімальної частини католицького світу (як відомо, поза 5-ма мільйонами українців та півтора мільйона румунів, інші національні групи католиків східнього обряду дуже дрібні), дебати над ним зайняли два з половиною дні.

Сесія 10-го листопада була лише частинно присвячена двом міжнародним питанням, ядровому та солідарности. Спершу обговорювано питання обнови релігійного життя, полагоджено низку поточних справ, голосовано над схемою декрету про екуменізм. Обидва міжнародні питання вичерпано так скоро, що після них ще промовляв світський обсерватор, арґентинець ХуанВаскез, і продовжувано дебати над обновою релігійного життя; порушило їх всього 11 дискутантів, з яких, як ми згадували, 7 говорило про солідарність людського роду і лише 4 про ядрову зброю.

Можливо, що не прив'язували на Соборі ваги до тієї, наскрізь політичної, матерії, і більш правдоподібно не хотіли висловлюватися про нез-

(Закінчення на стор. 3-ій)

I. Васильківський

У НЕВПИННІЙ БОРНІ

(УРИВКИ ЗІ СПОГАДІВ)

(13)

Інструкції приходили до Парижу щораз рідше, а після окупації Галичини поляками, взагалі майже не доходили. Та й які могли бути інструкції з нашого міністерства, відрізаного у Вінниці чи Кам'янці - Подільському від усього світу.

Почалась самочинна, сепаратна діяльність трьох груп: галичан, федералістів і самостійників. Зокрема шкідливою була діяльність групи Панейка, яка від самого початку стала на становищі окремої галицької державности.

Другий наш посол в Парижі граф. М. Тишкевич, як уже згадано, мав великі неприємності та багато праці над вичищенням цього посольства, але й після реконструкції його персонального складу, колишні члени посольства „робили політику" на власну руку, компромітуючи нашу справу.

До наших послів, крім згаданого вже Сидоренка, які, на жаль, не відповідали своїм завданням, належали: перший та другий посол у Німеччині Севрюк і барон Штейнгель.

Першому треба закинути вельми молодий вік (24 роки) на становищі голови делеґації на мирові переговори в Бересті й посла у Німеччині, цілковиту непідготованість і нерозуміння справ світової політики. Пізніше Севрюк придбав життьовий та політичний досвід, опанував мови, але в морально - політичному значенні не був на високому рівні, бо інклінував то до большевизму, то до гітлеризму, відіграючи в останньому часі свого життя ролю „спеца" при міністерстві закордонних справ III. Райху. Колишній молоденький, здібний та гарний студент, український с.-р., загинув у 1943 році в загадковій залізничій катастрофі в дорозі з Берліну до Варшави. Цей „старший, пристійний пан з добрими дипломатичними манерами" був для німців небажаним, бо знав забагато того, чого знати не потребував.

Барон Штейнгель, другий посол України в Німеччині за часів гетьмана Скоропадського, був дідичем з Волині, членом ТУП ще за царських часів. Але всі додатні сторони й українофільство барона з часом згасли, і він став одним із стовпів федералізму, виказуючи себе як політичний обскурант та германофіл. Отож в часі свого урядування на становищі посла в Берліні в 1918 році, коли Німеччина стояла вже на краю катастрофи, уперто додержувався німецької орієнтації.

Праця наших дипломатичних представництв за кордоном, поза Німеччиною, Швайцарією та державами Антанти, де провадилась ширша політично - дипломатична діяльність, розвивалась головно в напрямку інформації чужих народів щодо нашого самостійного демократичного існування, для чого видавалось публікації про культурне, політичне й економічне життя України та нав'язувалось співпрацю з пресою тих держав, де перебували представництва. Найбільш інтенсивну видавничу діяльність і співпрацю з пресою проявили наші представництва в Швайцарії та Франції, де, зокрема після приїзду в Париж М. Тишкевича, нав'язано контакт з французькою пресою.

Ці два представництва видали кількадесят публікацій французькою мовою та десятками статтей у французькій і німецькій мовах інспіровано пресу цих країв. Крім того бельгійська, голляндська, датська та скандинавська преса періодично писала про українські справи під впливом наших дипломатичних представництв.

Контакт з народами колишньої Росії, як вже згадувалось, підтримував у Швайцарії М. Тишкевич ще від початків першої світової війни, де в той час групувалось політичне життя еміґрації. Пізніше ці контакти поширювались, і наше представництво було в постійному зв'язку з представниками Грузії — Сумбатовим і Шавішвілі, Азарбайджану — Вамбатом, Литви — Шавлісом, Ольшевським і Дамантасом. Безпосередніх зносин, одначе, не було з росіянами та поляками.

Центральне положення Швайцарії в світовій політиці давало нашій дипломатії можливості нав'язувати контакти з державами Антанти, в чому дуже допомагало прихильне відношення швайцарського уряду. Крім того витворилась така ситуація, що наше дипломатичне представництво було вкінці 1918 року єдиним представництвом з території колишньої Росії. Царське посольство припинило свою діяльність, большевицький уряд вже мав там своє представництво, але воно було змушено виїхати на вимогу швайцарської влади в листопаді 1918 року в зв'язку з комуністичним заворушенням в Швайцарії. Ці події, мало відомі широкому загалові, продовжувалися декілька днів, а центром їх було місто Ольтен в кантоні Солотурн, де постав навіть „совдеп". Невдоволення робітничого Ольтену господарчою ситуацією було використане большевицькими аґітаторами. Влада швайцарської конфедерації, стурбована тими подіями, перевела навіть частинну мобілізацію війська.

Російські еміґранти в Швайцарії та всі інші громадяни кол. Російської імперії, які мали пашпорти, видані большевицьким представництвом, кинулися до нашого дипломатичного представництва, „доказуючи" свою приналежність до України, домагаючись опіки та українських пашпортів.

Отож, співпрацівники нашого посольства мали багато праці, бо дійсно досить великий відсоток колишніх російських громадян походили з України і мали право на українські пашпорти. Мої знайомі з посольства працювали від ранку до вечора, полагоджуючи справи адміністраційно - консульського характеру і одночасно підготовляючи матеріяли для провідних чинників посольства.

* * *

В 1919 році у Відні пощастило мені послухати виступу Української Республіканської Капелі О. Кошиця. Тут, після концертів у Чехо - Словаччині, розпочинала вона свій тріюмфальний похід Европою та Америкою, прославляючи українську пісню на трьох континентах. Пізніше усміхнулась мені доля, і я мав нагоду почути наш славний хор у Варшаві та в Берліні де, як завжди, збирав він лаври й здобував серця навіть наших ворогів. Нашого незрівняного дириґента й композитора, якого я знав ще з київських часів, мав нагоду знову побачити вже в сяйві европейської слави.

Не знаю, кому в київському уряді прийшла думка вислати Капелю під проводом славетного О. Кошиця за кордон, але була це дійсно геніяльна думка, бо хор цей зробив Україні в цілому світі таку пропаґанду, якої не всилі були зробити жадні політики та дипломати. О. Кошиць і його капеля були найвизначнішим і найкращим амбасадором України, зокрема в Америці, де не було наших дипломатичних представництв.

В той час, як О. Кошиць завойовував Европу та Америку, а наші дипломатичні представництва з меншим або більшим успіхом боронили наші інтереси за кордоном, на Україні події розвивались як в калейдоскопі. Були це роки 1919-1921 . . .

(Кінець)

о. В. Танчак

У 300-ЛІТТЯ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

(Привіт під час святкувань у Ню Бронсвіку в жовтні 1964)

Українська громада у Ню Бронсвіку вкладає і свою малу частку у відзначення 300-ліття стейту Ню Джерзі сьогоднішнім святкуванням. Це вже велике досягнення, коли нас просять взяти участь в державному святі, як відрубної національної групи, визнаючи нас за осібну національність зі своєю питоменною культурою, з рідною національною церквою, з пребогатою традицією-звичаями і прекрасною співучою мовою. То досягнення, це вислід довгої мозольної праці наших попередників імігрантів піонерів, молодої тут родженої генерації та свіжих, недавніх імігрантів, бож ще до недавна дивились на нас, як людей без роду й імени.

Та і недивне це. Наша українська група зі всіх імігрантських груп, що прибували до Америки, найпізніша і найбідніша. Правда, є згадки, що вже в початках 17-го сторіччя були в Америці наші люди, як лікар д-р Лаврентій Богун, що приїхав з лордом Делеваром — першим губернатором Вірджінії, — о. Агапій Гончаренко згадує про козаків на Алеутських островах і Алясці, потомки яких переселились в околицю Каліфорнії. Стрічаємо і українські імена в часі визвольної американської боротьби як Немирич, Яків Садовський і інші, однак це тільки згадки без історичних доказів. Правдою є, що українська іміґрація почалась яких вісімдесят-дев'ятьдесят років тому, коло 1870 р. Приїжджали сюди наші люди бідними. Їх виганяла з рідного краю нужда, гноблення окупанта. Іншими іміґрантськими групами опікувались їх держави чи політичні організації, а українським іміґрантом в Америці ніхто не заопікувався.

Нерадо наш брат покидав свій рідний край і йшов в світ за очі:

„Коли я край свій кидав в розпуці і плив у незнані далекі краї, то чув біль у серці і благословили: „вони то просили мені". (Вірш — Сава Чарнецький).

Так жалувався наш іміґрант-піонер устами поета. Та один скарб принесли зі собою іміґранти — віру в Божу поміч, віру прабатьківську, яку в їх серця батьки їм вложили, що прощаючись на дорогу їх благословили: „вони то просили у сльозах молили, щоб ви на чужині по божому жили". І так з вірою йшли наші іміґранти, щоб почати нове життя серед чужих людей, але на вільній землі З'єдинених Держав Америки, поборюючи тяжкі перепони.

І Божа поміч прийшла! В 1884 р. приїхав з Рідного Краю священик о. Іван Волянський до міста Шенандоа в Пенсилвенії, він відвідав всі більші поселення наших іміґрантів від Ню Йорку до Колорадо, організував громади, які будували церкви, народні доми, читальні. О. Волянський собі до помочі спровадив з Краю молодих інтеліґентів-студентів і так почали народжуватись початки організаційного життя наших людей. Протягом кількох літ наші громади побудували власні церкви (Шенандоа 1885, Джерзі Ситі 1887, Олифант 1888, Шамокін 1890, Пітсбурґ 1891 і много інших). За о. Волянським приїхали інші священики, як о. Грушка, перший редактор газети „Свобода". В 1894 р. організували братське допомогове товариство „Укр. Народний Союз", якого першим секретарем став о. Ів. Констанкевич. А вже велика поміч прийшла з приїздом першого єпископа Кир Сотера Ортинського на початку нашого сторіччя. Він оформив наші громади в дієцезію-екзархат, заопікувався ними та розвинув широку працю в організованню наших іміґрантів. Дещо пізніше і брати зі східних частин українських земель зорганізувались і в свої громади під проводом свойого владики Івана Теодоровича.

Коли ж по скінченню другої світової війни збільшилось число іміґрантів свіжими „ізгоями" з рідних земель, людьми різного віку і різних професій, то життя релігійно-народне наших людей поплило повним руслом; організуються нові громади, будуються нові величаві Божі храми, імпозантні шкільні будинки, коледжі, семінарії, хоча б згадати наш стейт Ню Джерзі: прегарні церкви Перт Амбой, Трентон, величава церква Ню-арку, стилевий пам'ятник-церква в Бавнд Бруку, школа в Джерзі Ситі, Перт Амбой, Елізабет і інші.

Творяться молодечі організації, постають релігійні і народні видавництва, оживає мистецьке життя, музичне, творяться нові церковні провінції - дієцезії, родяться економічні підприємства. Сотки українських лікарів працюють в американських шпиталях, українські інженери мають працю по різних установах — дослідних інститутах, десятки наших професорів викладають в різних американських коледжах і університетах, сотки нашої молоді студіюють в університетах і інших високих школах, чиж це не та віра в Божу поміч, що її ніс в свойому серцю наш перший іміґрант, що ішов в „світ за очі" — шукати хліба, — не поставила нас тут в прибраній батьківщині на рівні з іншими національними групами. Це Геній нашого народу звільнений з пут виявив свій творчий розмах у вільній країні Вашингтона. Пильна наполеглива праця змусила наших приятелів і неприятелів поставити нас в ряди побіч себе. Це високе признання проголосив бувший президент Д. Айзенгавер, відслоняючи пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні, столиці найбільшої вільної держави в світі.

Тож дякуймо Богові за цю велику ласку, вільно жити і розвивати свої духові і матеріяльні сили. Пам'ятаймо, про наш обов'язок вдячности супроти нашої прибраної батьківщини Америки, рівночасно не забуваймо про нашу рідну вітчину Україну, яка в неволі, обдерта, боса і голодна.

Вітаючи сьогодні Вас усіх тут зібраних, передаю привіт нашому Стейтовому Урядові в Трентоні. Управі міста Ню Бронсвик, а Вам сердечні побажання діждатись якнайскорше такого державного свята, на якому Ви могли б привітати амбасадора Вільної Самостійної України! А покищо прискоріть той час Ви, будьте амбасадорами тут у вільному світі нашої ще в неволі, в кайданах закутої України. Її обдерту босу і голодну не забувати, їй помагати.

Кінчаючи ту мою коротку бесіду в сьогоднішний святочний день повторю Вам слова — пригадку поета:

„. . . Хоч ти багатий
і свобідний нині
За океаном віднайшов
свій рай,
Про тих, що ходять
в підраній свитині
Не забувай, не забувай..."
(Б. Лепкий)

Храмове Свято в Сан Франсіско

Духово релігійне життя православних українців нашого міста почалось сім літ тому. Тоді то за почином малої, але енергійної групи нових еміґрантів з Европи і Полудневої Америки, провідником якої став Серафим Паньків, закуплено малу будівлю, що стала не тільки церквою, але і осередком громадського життя. Раз в місяць приїздить з Портленд Ореґон священик і заспокоює духові потреби вірних.

По сімох роках громада побільшилася, громадська активність помножилася і скромна будівля, яку популярно називано церквою на Алабамі, не може вже більше заспокоїти духово громадських вимог вірних.

Тому церковний комітет вирішив купити нову величаву церкву, яка до сього часу була власністю греків.

Церква побудована у візантійському стилі, під якою приміщується велика заля з кухнею. Ця будівля стане не тільки святим місцем для вірних, але й рівночасно осередком громадського життя. Всі імпрези, доповіді та іншу діяльність можна розвивати там. Храмове Свято відбулося 22 листопада. Парох о. прот. І. Гончарів відправив урочисту Службу Божу, а відтак молебень на інтенцію вірних. Відбувся бенкет, який був імпозантний і тому, що притягнуто численну 200 особову публіку, яку творили українці православні, католики і євангелики.

По вступній молитві, яку провів о. прот. І. Гончарів, голова церковного комітету п. С. Паньків поділився з присутніми своїм досвідом праці в церкві і новими плянами.

Його основною ідеєю було, що ніякий ворог не може знищити церкви, коли в серцях вірних палає любов до Бога. „Ми збудували Храм, який віддзеркалював радше тодішний матеріяльний стан наших еміґрантів.

Сьогодні ми стали заможнішими, тому нашу зовнішню пошану мусимо проявити у величавішій формі. Це вимагає гроша від нас всіх, але гріш сторицею буде повернений нам, бо ми збережемо наші діти при рідній церкві". Притім заявив, що вірні вже зложили зобов'язання на 16 тисяч дол., акція подовжується. Ціллю Комітету є зібрати серед вірних половину коштів купна, а другу половину сплатить УНСоюз в формі довгореченцевої позики.

На другого бесідника голова попросив д-ра В. Оренчука, який говорив про потребу обезпечення в УНСоюзі. Вже від одного місяця іде кампанія на терені православної громади в приєднуванні нових членів. Бесідник звернув увагу на два моменти в праці УНС громадсько-політичний і особистий, і з тих мотивів закликав присутніх вписуватися в члени УНС. Відтак п. Паньків роздав присутнім „Факти про УНС". До зацікавлених члени Управи погодилися вечорами приїздити в цілі оформлення.

Третім з черги бесідником був о. прот. І. Гончарів, який закликав вірних піддержати велике діло. Привіт від Відділу УНС ім. С. Петлюри в Сан Франсіско зложив проф. Т. Лукач, а від євангелицької громади пан Ф. Любович.

Присутні були теж представники від Тов. Прихильників УНР проф. В. Панасенко, А. Лиско від місцевого Відділу УККА та пані С. Кісь від СУА.

Слідувала розвагова частина, в якій діти і старші грали на фортепіяні і танцювали національні танки. Учасниками тої імпрези були: Я. Маленко, Л. Вермонт, Л. і Ф. Жеребінські, Г. Ткач, С. і С. Мішанчук, І. і М. Кісь В. і Л. Паньків, В. і М. Косович, Ж. Назарук, О. Шумило, І. Поліщук, І. і І. Казай, М. Черепенко і М. Іськів. Бурю оплесків викликав 2-річний танцюрист Д. Міщанчук. До танків приграваа на фортепіяні П. І. Вовк, композитор і учитель музики та І. Казай на акордеоні. Діти в національних строях ритмічним виконанням танків полонили увагу всіх присутніх.

Підготовкою цісі частини зайнялася п-і Оля Вермонт, яка протягом двох літ займалася виховною сторінкою доростаючої молоді і є динамічною силою української православної громади, тут допомагав їй п. Іван Поліщук. Велику працю у влаштування цього бенкету вложило Сестрицтво при церкві. Бенкет закінчив п. А. Дакан. Громаді на зустріч пішли о. Душан Буневич, парох сербської церкви, і п. І. Мількович, голова церковного Комітету тої ж церкви, які віддали свою церкву і залю в безкорисне уживання в тому дні.

Бенкет був виявом глибокої духової єдности нашої громади. Ми твердо віримо, що всі вірні української православної церкви стануть членами Батька Союза — УНС.

С. Б.

ВАТИКАНСЬКИЙ СОБОР ПРО ЯДРОВУ ЗБРОЮ

Закінчення зі стор. 2-ої

вичайно складний комплекс питань, який, як це завважив німецький єпископ з Ессену, вимагає дбайливого обсліду в міждисциплінарній площині (з одного боку мораль, а з другого політичні й військові науки). Отже, загал соборних отців не має чіткої позиції у цій матерії, тим самим рішучий осуд ядрової зброї у соборній „схемі" годі трактувати як панівну опінію.

Це, мабуть, позиція лише групи лівих, крайніх проґресистів, які, використовуючи порожнечу і тим самим не зустрічаючи спротиву, заповнили відповідну частину схеми згідно із своєю ідеологічною позицією абсолютного пацифізму. Ця течія, зокрема, чітко скристалізувалася у Франції. Один з її чільних представників, теолог Конґар, з'ясував і уарґументував у циклі статтей на сторінках паризького католицького місячника рішучий осуд ядрової зброї. Порівнюючи той цикл з відповідною частиною соборової схеми, насувається рефлексія, очевидно, лише гіпотетична: знаю ту пісеньку та її автора.

Впадає у вічі, що одинєдиний із соборних отців піднявся оборони пацифістичної позиції, вмонтованої у схему — при чому його ієрархічний ступінь (патріярх) стояв у відворотній пропорції до рівня його виступу: патетичні заклики („як Іван Хреститель перед Іродом . . .") підходили до проповіді в якійсь сирійській церковці, але творили гострий контраст до рівня дебат на найвищому щаблі католицької думки. Мимоволі насувається підозріння, що жадний інший з учасників Собору не піднявся тої позиції, яку справді нелегко оборонити в інтелектуальній площині, слабі сторони якої можна хіба прислонити відповідними засобами гомілетичного мистецтва.

Як відомо, на закритті третьої сесії Вселенського Собору схема „Церква у сучасному світі" не була апробована папським декретом, не була подана „урбі ет орбі" як офіційна позиція. Тим самим і частина тої схеми, присвячена ядровій зброї, висловлює лише особисту опінію її авторів. Але з того не виходить, що її можна легковажити. Слід прийняти як небезпечний симптом і поважну осторогу обставину, що впливи крайньої католицької лівиці сягають так далеко.

Перона завернули з Бразилії назад до Еспанії

Ріо де Жанейро. — У середу 2-го листопада колишній диктатор Арґентини Хуан Д. Перон прибув на літаку іберійської лінії з Мадриду до Ріо де Жанейро, колишньої столиці Бразилії, і через декілька годин був відісланий тимже літаком назад до Еспанії. Все це сталося заходами бразилійського уряду. Як тільки джетовий літак осів на летовищі в Ріо де Жанейро, його оточила поліція та військо повітряних сил Бразилії, з баґнетами на рушницях. Представник бразилійського Міністерства закордонних справ Лампрела Грасія і якийсь полковник летунства заявили на аеродромі, що Перон є персоною „нон ґрата" у цій країні і, як такого, його не приймуть у Бразилії та не дозволять перелетіти до іншої країни через бразилійську територію, зокрема до Уруґваю, куди Перон із своїм оточенням хотів дістатись. 45 пасажирів виявляли своє невдоволення затримкою літака. Деякі з них заявили, що хотіли в Мадриді придбати квитки першої кляси, але були змушені задовольнитись туристичним, бо Перон і його однодумці закупили місця першої кляси. Дві години довелося чекати, доки Хуан Перон погодився повертатись назад до Еспанії. Тоді його перевезли автом в інше місце летовища, де Перон з'їв обід. Він був мовчазний. Бразилійська поліція знайшла в багажі Перона машинову пістолю, багато револьверів та іншої зброї. Влада не дозволила нікому з прихильників колишнього диктатора відвідати його на летовищі в Ріо де Жанейро. З Пероном прибуло 8 осіб. між ними жінка, на ім'я Дальміра Ремо де Соса. Із столиці Уруґваю, Монтевідео, повідомили, що там не дозволять приземлитись літакові, якщо на ньому буде Хуан Перон. В Арґентині в урядових колах заявили, що Перона будуть судити, як тільки він прибуде в ту країну, бо його давно вже оскаржено — після відібрання влади в 1955 р. — в різних проступках, зокрема в заборонених зносинах із 14-тирічною Неллі Рівас після смерти дружини, Єви Перон. Затримання Перона в Бразилії й повернення під примусом до Еспанії відбулося внаслідок таємної угоди між бразилійським і арґентинським урядами. На всякий випадок, усі аеродроми в Буенос Айресі були в той час також обставлені поліцією. В Буенос Айресі неспокійно, бо сподіваються, що тепер прихильники Хуана Перона — пероністи — розпочнуть нові заколоти, домагаючись його повернення на батьківщину. Хуан Перон був при владі в Арґентині від 1946 р. до 1955 року. Був вибраний президентом під час великого страйку. Прийшовши до влади, став диктатором, виступив проти багатих, проти інтеліґенції, як носіїв лівих поглядів, та зайшов у конфлікт із католицькою церквою. Перона підтримували так зв. „дескамісадос", себто „люди без сорочок", бідні. У 1955 р. він вигнав з Арґентини двох прелатів і за те його екскомунікував Ватикан. У 1955 р. арґентонська фльота виступила проти його диктатури і врешті - решт він опинився на еміґрації. Перон поклявся своїм прихильникам, що повернеться в Арґентину ще цього року.

У Гавані ведеться слідство в справі змови проти Кастра

Гавана. — Вже два дні ведеться слідство в справі змови на життя прем'єра Фіделя Кастра. В цій справі заарештовано колишнього другого віце - міністра збройних сил Хоаквіна Ордокві 10 днів тому, бо він мав обороняти деяких запідозрених осіб. Ордокві — це визначний член Комуністичної партії впродовж 30-ох років. Одночасно з достовірних джерел повідомляють, що чути було постріл з президентського палацу, в якім був вбитий голова варти біля президента Освальда Дортікоса Торрада. Дехто каже, що цей вартовий мав бути заарештований і перед тим сам себе вбив. Кубинська преса повідомляла тільки про те, що Ордокві звільнено з його становища.

Українська хроніка

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує Вечір пам'яті Мирослава Радиша. У програмі: Біографічний шкіц; Монтаж: Спогади і враження на тлі його часу — Ю. Соловій; Мистецький Панель: Модератор д-р М. Кузьмович, учасники — В. Ласовський, Л. Кузьма, А. Малюца, Б. Певний.

Музичний епілог пам'яті мистця та друга виконає В. Кіпа. Вечір відбудеться в неділю, 6-го грудня 1964 року о 6-ій год. по пол. в залі Академії при 206 Вест 100 вул. в Ню Йорку.

● **Конґолійський прем'єр** Мойсе Чомбе назвав за іменем три держави — Альжир, Об'єднану Арабську Республіку і Комуністичний Китай — що вони „ніколи не припинили підтримування безпорядків і сприяння анархії в Конґо" та що „вони є відповідальні за злодійства, насилування і масакри, що їх переводять в Конґо злочинці".

● **У Франції** звільнено від вини інженера Жака Дарґу, будівничого греблі біля Фрежі, недалеко Атлантику, яка прорвалась 2 грудня 1959 року, спричинивши смерть 421 осіб.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

Українська кінохроніка

В УССР щомісяця виходить короткий кіножурнал „Радянська Україна". Найбільше уваги присвячує він заводам та робітникам. Випадають з поля зору тісї кінохроніки цілі області України, зокрема Волинь, Тернопільщина, Рівенщина. „Радянська Культура" з 22 листопада стверджує, що „самодіяльне мистецтво іноді прорвається на екран. Щождо професійного — то тут майже нічого не зроблено. Переглянувши кіножурнали за рік, важко сказати, як живуть, над чим працюють такі академії духового розвою народу, як Київський, Львівський ,Харківський та й Донецький театри опери та балету, провідні драматичні театри республіки"...

Родинні проблеми

„Є ще чоловіки, які нехтують вимогами совєтської моралі і своїми обов'язками перед сім'єю, дітьми; легко мов метелики, пурхають від одної жінки до другої. Є такі, і їх ще немало: про це свідчать листи, що надходять до редакції"... („Радянська Україна" з 22 листопада).

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ СТВОРЕНО ЩЕ ОДНУ ШКОЛУ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Філядельфія. — Від 5-го грудня тут розпочне працю ще одна Школа Українознавства, створена тепер при Осередку СУМА, з ініціятиви Батьківського Комітету та під протекторатом Шкільної референтури Відд. УККА. Навчання буде відбуватися в Домі Молоді, при 4949 Олд Йорк Ровд, від 1 до 4 г. кожної суботи. Директором школи став мґр. Олександер Лужницький. Дотепер вже записалося 35 учнів. 21 листопада в Домі Молоді відбулося офіційне відкриття цісі нової української школи, створеної за системою американських шкіл, з молодими вчителями-українцями, які закінчили педагогічні студії вже в ЗДА.

✝
Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями і Знайомими в ЗДА,
що 28-го листопада 1964 року,
в нашому домі при 414 Church Ave., Winnipeg 4, Man. Canada
померла на 78-му році життя
наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ
бл. п.
ІВАННА МАРТИНОВИЧ
вдова по бл. п. о. Орестові, кол. пароховi Старої Соли.
Похоронено Покійну на Українському Кладовищі Всіх Святих у Вінніпеґу в дні 1-го грудня 1964 року.
Замість квітів на могилу Покійної, просимо всіх, хто бажав би, зложити свої пожертви, слати на адресу: Ukrainian National Foundation of T. Shevchenko, 565 Main Street, Winnipeg, Man. Canada.
Горем прибиті:
БОГДАН і РОМА — син і невістка
ОРЕСТ і ТАНЯ — внуки
Дочка і Зять, Внуки і Правнук в Україні

Спорт

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Чорноморська Січ", Нюарк — Грецько - Ам. СК, міждивізійні футбольні змагання за мистецтво ліґи Східньої Конференції відбудуться в неділю 6-го грудня, о год. 2.30 по полудні на грищі Айронбавнд Філд при Вілсон евню в Нюарку.

Інші змагання Східньої Конференції: „Метрос" — „Б. В. Ґотче", „Мінерва ПФ." — Н. Й. Інтер".

УСК Ню Йорк — „Австрія", змагання з циклу ґор за Чашу ЗДА відбудуться в неділю, 6-го грудня, о год. 2.00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й.

СТАН ПОКАЗНИКА
Футбольної Ліґи Східньої Конференції.

Південна Дивізія

	Точки	Ворота
УСК Ню Йорк	18: 4	30: 5
Тризуб	15: 7	23:12
Н. Й. Інтер	11: 9	17:19
Н. Й. Амерікенс	9:13	16:25
Н. Й. Гота	8:12	10:13
Грецько-Ам. СК	7: 7	15:17
Мінерва ПФ.	1:17	7:24

Північна Дивізія

	Точки	Ворота
Б. В. Ґотче	15: 7	21:17
Дойчунґарн	13: 9	32:26
Джуліяна	12: 8	23:17
Метрос	9:11	20:20
Унґарія	9:11	21:21
Чорном. Січ	3:15	10:29

„ТРИЗУБ" - УСК ГАРТФОРД 11:1

Філядельфія, 26 листопада. — УСК Гартфорд виступив у послабленому складі внаслідок контузії двох своїх кращих змагунів. Вислід першої половини 3:0. Своїм першим виступом у Філядельфії здобув собі УСК Гартфорд симпатії Філядельфійської публіки завдяки чистій грі і культурній поведінці змагунів. Якщо взяти під увагу те, що УСК грав виключно українськими змагунами, без помочі імпортованих професіоналів, то він виявився надійною дружиною, яка вже тепер є поважним вкладом в українське спортове життя в Америці. Склад дружини УСК-у Гартфорд: М. Коляченко, А. Дудусь - В. Овчар, В. Качоровський - М.Красій - А. Наконечний, І. Олійник - Р. Бабій - Б.Красій - О. Попович - Р. Заставний.

„ТРИЗУБ" — „ДОЙЧУНҐАРН" 3:1

Філядельфія, 29 листопада. — Це були перші змагання „Тризуба" у грах за Футбольну Чашу ЗДА 1965 року. Противником „Тризуба" була найкраща дружина „Незалежної (німецької) Ліґи". „Дойчунґарн" скріпилися до цієї зустрічі кількома добрими змагунами, в тому двома імпортованими з Німеччини.

В першій півгрі німці розвинули максимальну швидкість і цим рівноважили технічну вищість „Тризуба". На 21-ій хвилині „Дойчунґарн" здобули ведення з успішного прориву лівим крилом. У 25-ій хвилині добрий воротар німців Дейв Вілсон оборонив гострий стріл Яковини, але хвилину пізніше Яковина мав більше щастя і таки вмістив м'яч у сітці та вирівняв рахунок.

Після перерви постійно збільшалася замітна перевага „Тризуба". Противник вдався тоді до скріпленої оборони та проривів. На другі ворота прийшлося ждати аж до 78-ї хвилини, коли Мендез продовжив до воріт довгий стріл Бородяка. Дві хвилини пізніше повторилася історія з двома добрими стрілами Яковини, як це було в першій половині. В другому стрілі по воротах Яковина знов мав успіх і підніс рахунок на 3:1. В цих змаганнях заслуговує на вирізнення Джуліо своєю дуже доброю грою, а зокрема короткими і прецизійними подачами.

Я. Татомир

ФУТБОЛЬНІ ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

Неділя, 22-го листопада:

УСК Гартфорд виграв у себе з Ф. К. Чікопі з Массачусетс вислідом 3:0.

УАСТ „Довбуш", Ню Гейвен програло зустріч у себе з португальською дружиною „Васко де Гама" з Бріджпорту з рахунком 1:5. М. Я.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „Б. В. ГОТЧЕ" 0:2 (0:1)

Нюарк, 29 листопада. — Відплатні змагання „Ч. Січі" з лідером групи південь „Східньої Конференції" закінчилися, як і перші в Ню Йорку, ідентичною перемогою німців 2:0. — Як і в попередній зустрічі січовики мали більше з гри і ввесь час тримали ініціятиву. Але і цим разом напад не спромігся здобути хоч би одних воріт. Вже у 8-ій хвилині була нагода для господарів, бо за руку оборонця німців суддя Пітерс подиктував карний стріл. Випробуваний „екзекутор" карних, Саварин, завів, стрілившп воротареві в руки. В 42-й хв. за фавль Дутри гості здобули ведення з вільного з 15-метрової віддалі.

Образ гри не змінився і в другій половині, „Ч. Січ" тримала ініціятиву, напад проводив численні акції, які одначе не принесли бажаного успіху. Добрий воротар „Ґотче" зі зусиллям оборонив сильні стріли Дойла в 67-ій і Гемілтона в 75-ій хвилинах. Більшість інших стрілів нападу „Січі" вміло оборонила оборона і воротар гостей. На 82-ій хвилині німці устійнили вислід гри 2:0, здобувши з вільного черговий ґоль. В обидвох випадках завів головно воротар січовиків Голуб. Обидва вільні стріли були легкі до оборони. В другому стрілі воротар випустив зловлений м'яч з рук під ноги змагунові суперника, який добив його в порожні ворота.

До цих змагань „Ч. Січ" виступила все ще без контужених: Павлишина і МкЛоского та перешкодженого Савицького, в такому складі: Голуб, Саварин - Блек, Каздоба - Янг - Снилик, Несторенко - Дойл - Гемілтон -Дутра - Понось, Санчез II, Воробець.

ЗМАГУНИ „Ч. СІЧІ" МІЖ НАЙКРАЩИМИ В ОКРУЗІ ЕСЕКС, НЮ ДЖЕРЗІ

Цьогорічний футб. сезон середніх шкіл закінчився вибором трьох футбольних репрезентацій округи Есекс. Між найкращими великий відсоток становлять наші українські змагуни „Ч. Січі". І так до першої репрезентації ввійшли: Ігор Паньків (оборонець), Микола Цинайко і Володимир Несторенко (напасники). До другої репрезентації ввійшов Охриненко (поміч) і до третьої молодий Л. Гура. Зі згаданої п'ятки наших надійних молодих футболістів В. Несторенко ввійшов вже на постійно до складу І-ої дружини „Ч. Січі". В грі з „Ґотче" вийшов він зовсім задовільно.

„Чорноморська Січ" (учні), — Б. В. „Ґотче" (учні) 0:1.

О. Твардовський

В ШИКАГО ТЕЖ ПЕРЕМОГИ В ГРАХ ЗА ЧАШУ ЗДА

„Леви" — „Іґелс" 3:1 (1:0)
„Крила" — „Фортуна" 3:2 (0:2)

Шикаго 29 листопада. — Обидві українські дружини, Чашу ЗДА, перемогли своїх суперників і закваліфікувалися до дальших змагань. „Леви" перемогли заслужено, які зголосилися до ґор за польських „Орлів". Лише перших 30 хвилин була рівнорядна гра, після чого „Леви" домінували на грищі. Концертова гра нашої дружини зaгрівала членів і симпатиків „Левів у холодний день з температурою 20 ступенів. У швидкій грі на великому стадіоні глядачі бачили добрий футбол, в якому Михайло Нога показав себе у найкращій формі. Ворота для „Левів" здобули: Рей на 35-й і 65-й хв. і М. Нога на 55-ій хвилині з карного. В неділю, 13-го грудня в черговій рунді ґор за Чашу ЗДА зустрінуться футболісти двох українських дружин, які виграли змагання першого круга, а саме „Левів" і „Крил".

„Леви" грали проти „Іґелс" в такому складі: Банах, Еліяшевський, Форович, Скороход, Бульба, Полюхович, Лосько, Нога, Козій, Батюта, Рей, Діяз і Дижурко. Суддював добре українець Богдан Фостяк.

Сумівські „Крила" здобули в цю саму неділю перемогу над твердою і швидкою німецькою дружиною „Фортуна". До перерви вели німці 2:0, тому „Крила" мусіли добре попрацювати, щоб перерішити цю зустріч у свою користь. Стрільцями воріт були: Анатолій Бахір 2 і Юліян Куляс з карного.

Юнаки „Левів" програли несподівано змагання з циклу ґор за Чашу Юнаків ЗДА з польськими юнаками „Вісли" вислідом 1:4.

Юнаки „Крил" в таких же змаганнях за Чашу ЗДА добилися успіху, вигравши 2:0 з юнаками „Школи Моцарта".

Петро Головатий

ЗИМОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В АРМОРІ НЮ ЙОРКУ

Німецько - Американський Футбольний Союз постановив влаштувати в січні і лютому 1965 року шістковий турнір футболу в залі Арморі при 34-ій вулиці і Парк евню в Ню Йорку. В турнірі візьме участь десять дружин і всі вони відбудуть зустрічі кожна з кожною, які триватимуть по 14 хвилин (2×7 хвилин). Розгри розложені на три вечорі, 23-го і 30-го січня та 20-го лютого так, що кожного із цих вечерів кожна дружина — учасник відбуде по трое змагань. Вже устійнено вісім учасників турніру, якими будуть вісім кращих дружин НАФСоюзу, а саме: УСК Ню Йорк, „Б. В. Ґотче", „Джуліяна", „Дойчунґарн", „Н. Й. Ґота", „Унґарія", Грецько-Ам. СК і „Мінерва - Пфельцер". Дев'ятим і десятим учасником будуть дві дружини „Оберліґи" НАФСоюзу, які в дні 1-го січня 1965 року займатимуть у показнику цієї ліґи два перші місця. Кожного вечора у визначених трьох датах заплянoвано відбути по 15 змагань, які мали б тривати від 7-ої до 11-ої години вечора.

Короткі вісті

● Московські „Ізвестія" надрукували прихильну до Альбанії статтю з нагоди 20-річчя визволення країн Балкану з-під німецької окупації. Совєтський часопис твердить, що совєтські взаємини з Альбанією основані на „принципах пролетарського інтернаціоналізму, рівности, пошани для крайової незалежности, невтручання у внутрішні справи та тісній співпраці і взаємній допомозі". Ця стаття вказує на можливість, що між СССР і Альбанією будуть відновлені дипломатичні взаємини, зірвані в 1961 році, коли Альбанія стала виразно по стороні Комуністичного Китаю і обкидувала Совєтський Союз та персонально Хрущова поганими лайками.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 5-го ГРУДНЯ 1964 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158-ий Відд. в год. 8-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Grand St. Присутність кожного члена і членкині обов'язкова, без огляду на те, чи члени є членами Т-ва чи лише УНСоюзу. — Ю. Павчак, предс., П. Дубовецький, секр.

СУБОТА, 12-го ГРУДНЯ 1964 р.

ШИКАГО, Іллл. Річні збори В-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7-ій веч. в залі Союзового Дому, 1915 Вест 51-ша вул. На порядку дня: звіти з діяльности за 1964 р., вибір нової управи, організаційні справи, внески та пропозиції. Проситься всіх прибути. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. М. Грушевського — 219 Відд., того ж дня вечером при 675 So. 19th St. На зборах відбудеться вибір нової управи. Проситься членство прибути. — Ю. Порохняк, предс., М. Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ГРУДНЯ 1964 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 334 Відд. в 1-ій год. по пол. в залі УНДому при Вест 14-ій вул. Проситься членів прийти і вирівняти свої вкладки. — Н. Задерецький, предс., І. Холодняк, секр., С. Бохонок, кас.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. в год. 11:30 ранку в церковній залі св. ап. Петра і Павла при Вест 7-ій вул. — В. Козир, предс., Т. Шмагала, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1964 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва „Свобода" — 194 Відд. в год. 7:30 веч. в домівці Т-ва у „Самопомочі", 98 Друга Авеню (між 5-6 вул.). На порядку нарад буде також обговорення нововиданої історії Т-ва. Прохаємо членів прибути на ці важливі збори. — Я. Падох, предс., В. Никифорук, секр.

Посмертні згадки

ЮРІЙ СКИБА, довголітній член Б-ва св. о. Николая — 5-ий Відд. УНСоюзу в Асторії, Л. Ай., Н. Й., помер 4-го листопада 1964 р., проживши 70 р. Покійний нар. в с. Старе Село, пов. Чесанів, Зах. Україна в 1894 р. Полишив в смутку дружину Анну, 2 синів Івана і Михайла, 2 внуків, 2 невістки і дальшу родину. Похорон відбувся 9 листопада ц. р. з пох. заведення до укр. кат. церкви Чесного Хреста в Асторії при участі родини і членів Б-ва на цвинтар св. Михаїла в Асторії.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Сидор, секр.

МИХАЙЛО ІВАНЕЧКО, довголітній член Б-ва св. Миколая — 191 Відд. УНСоюзу в Трой, Н. Й., помер 20 серпня 1964 р. в Олбані, Н. Й., на 79-му році життя. Покійний нар. 25 червня 1886 р. в с. Горянка, пов. Лісько, Україна. До ЗДА прибув 60 років тому, а до УНС вступив у травні 1910 р. Залишив в смутку дочку Марію, синів Івана, Миколу та Петра, як також 9 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся при численній участі рідних, приятелів і знайомих, головно з поміж союзовців до Укр. Правосл. Церкви св. Миколая в Трой, а звідтіль на тамошній цвинтар.

Вічна Йому Пам'ять!

Уряд 191 Відділу УНС

ІВАН СМЕРЕК, член 287 Відділу УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., замешкалий в Сімпсон, Па., помер 15-го листопада 1964 р. Похорон Покійного відбувся 18 листопада ц. р. у Сімпсон, Па. Покійний народився у Мейфілд, Па. в 1903 р. Полишив у смутку дружину Анну.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ТАРЗАН, ч. 53 49. Боротьба триває!

BELLOWING IN ANGER, STONE AGAIN AIMED AT THE GIRL, BUT THIS TIME HIS ARM WAS BLOCKED!

THE TWO ENEMIES CLASHED IN COMBAT, WITH ADAM CLINGING DESPERATELY TO HIS PISTOL--

WHICH HE OFTEN USED TO HIS ADVANTAGE!

Ричачи з люті, Стони націлився знов на дівчину, але цим разом його руку затримано!

Обидва вороги зударилися в бою, а Адам розпачливо тримав в руці пістолет...

Який він часто старався використати!